

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 259. szám.

Szombat, november 11.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentése. —

***

A háború mai eseményei.

**

**A franciák, angolok, oroszok nagy veresége. — A dobrud-
zsai harctér. — Az amerikai elnökválasztás. — A lengyel
királyság és a semlegesek.**

***

— A mai nap hírei. —

Franciák, angolok, oroszok véres veresége.

Budapest, nov. 11. Berlinből sür-
gönyzik: A Wolf-ügynökség illetékes ka-
tonai helyről jelenti:

A rettenetes veszteségek után, ame-
lyeket a franciák és angolok a Le Sars
Bouchavesnes vonalon szenvedtek az
áttörés megkísérlésekor, amidőn hat an-
gol és ötödfél francia hadosztályt küld-
tek vágóhidra, az utóbbi napokban ismét
megkísérelték, hogy megtizedelt csapa-
taikat támadásra kergessék.

Minden támadásuk belefuladtágyuink
és gépfegyvereink tüzebe. Később amint
az idő kiderült, az ellenség ágyúzása
pergőtüzzé fokozódott s nyolcadikán nagy
erővel általános támadást kísérelt meg,
de a késő éjszakáig tartó támadások
összeomlottak csapataink szívósságán.

Saillynél ismét ádáz küzdelem fo-
lyik. A szilajul előretörő francia roha-
mozó csapatokat véres közelharcban visz-
szavertük. Presoirnál estig tartott az el-
keseredett küzdelem, amely a franciákra
eredménytelenül végződött.

Tizenhét ellenséges repülőgépet lőt-
tünk le, köztük egy nagy harci repülőt,
amely két motorral és három gépfegy-
verrel volt felszerelve s három főnyi
személyzete volt.

A Narajovkánál az oroszokkal négy
napig folytatott harcban az oroszok véres
veszteségeket szenvedtek. Csapataink je-
lentékeny győzelmet arattak, miután
Skrobovánál négy kilométer szélességben
megrohanták az orosz állásokat és ha-
talmatlan lökéssel visszazorították az ellen-
séget a Skrobova-patak tulsó partjára.
Zsákmányunk négyezer fogoly, huszon-
hét gépfegyver és tizennyolc aknavető.

A dobrudzsai harctér.

Budapest, nov. 11. Amsterdamból
sürgönyzik.

Az orosz haditudósítók jelentéseiből
kitűnik, hogy a román-orosz dobrudzsai
hadsereg a csernavoda—konstancai vo-
naltól északra negyvenöt kilométer tá-
volságban foglalta el új állásait. Ugyane
tudósítások szerint Mackensen egyelőre
defenzívában marad.

Románia csatlakozása a londoni egyezményhez.

Budapest, nov. 11. Londoni je-
lentések szerint Románia szintén csat-
lakozott a londoni egyezményhez.

Az amerikai elnökválasztás.

Budapest, nov. 11. Berlinből
sürgönyzik:

Az itteni amerikaiak biztosra veszik
Wilson győzelmét. Hughes bukását a
nyugati államoknak tulajdoníthatja, ahol
nagyobb tábora van a béke híveinek,
mint a munició szállító keleti államok-
ban. Roosevelt segítségével inkább ártott,
mint használt Hughesnek, mert a föld-
mivelő nyugati államok Rooseveltet há-
borus uszítónak tekintették, Wilson pe-
dig a béke föltétlen hívének vallotta magát.

Berlini politikai körök rokonszeny-
vel fogadták Wilson megválasztását, mert
Hughes-el nem voltak tisztában s attól
tartottak, hogy a Hughes-csoport döntő
befolyásra tett szert.

A lengyel királyság.

Budapest, nov. 11. Rómából sür-
gönyzik:

A Vatikán a lengyel királyság elis-
merésével várni fog a háború végéig.
Valószínűleg ugyanígy járnak el a sem-
leges államok is.

A Cimone-csucs felrobban- tójának kitüntetése.

Budapest, nov. 11. Bécsből sür-
gönyzik:

Mlaker Albin 14-ik árkászszázalaj-
beli főhadnagyot a király a Cimone-csucs

felrobbantásakor az ellenséggel szemben
tanúsított vitéz magatartása elismerésül
a hadiékítményes 3-ad osztályú katonai
érdemkereszttel tüntette ki.

Macedón köztársaság.

Budapest, nov. 11. Szófiából
sürgönyzik:

Az entente állítólag elhatározta,
hogy Macedónia ama területeiből, ame-
lyeket az 1912—13-iki Balkán háború
háború Görögországhoz csatoltak, to-
vábbá Albánia és Epirusz egy részéből
külön köztársaságot alakít Anglia véd-
nökségével. A köztársasági elnök Veni-
zelosz lesz.

Békepropaganda Olaszországban.

Budapest, nov. 11. Bernből
sürgönyzik az Esti Ujságnak:

A Temps római tudósítója írja, hogy
a semlegespárti olaszok békepropagandája
egyre nagyobb mértékű Itáliában. Ki-
emeli, hogy ebben az agitációban részt-
vesznek a semleges párt összes árnyalatai
és legerősebben harcolnak a béke mellett
a klerikálisok. A békemozgalmat vezető
olasz politikusok azt hirdetik, hogy Né-
metország most már nem követ imperi-
alista politikát és ezért nem kell többé
félteni tőle. Ennek következtében hiába-
való tovább folytatni a mészárlást és
tisztességes békét kell kötni. Ma már —
mondják az olasz pacifisták — nem II.
Vilmos az emberiség ellensége, hanem
Lloyd George, aki a háborút a központi
hatalmak összezuzásáig akarja folytatni.
Nagyon sok olasznak ma ez a mottója:

— A központi hatalmakat nem kell
összezuzni, mert ha ez megtörténne,
előbb-utóbb bosszút állanának. Senkit
sem kell összezuzni, hanem abba kell
hagyni a háborút, a népek nyujtsanak
végre kezét egymásnak és mindenki tér-
jen vissza békés otthonába.

Néhány nappal azelőtt a Corriere
d'Italiában Filippo Crispolti energikusan
állást foglalt a Lloyd George által Né-
metország ellen hirdetett „büntető had-
járat” ellen.

— Ilyen háborút nem szabad és
nem is lehet csinálni — írja Crispolti
— inkább el kellene fogadni a békés
megoldást vagy legalább is egyengetni
kellene a béke útját, amelyről Bethmann-
Hollweg tett említést legutóbbi beszédében.

Természetes, hogy a háboruspárti
lapok, köztük a Tribuna, a Corriere della
Sera és az Idea Nazionale dühösen tá-
madja e békehangok terjesztőit. Külön-
sen előljár a békemozgalmat elfojtására
indított laptámadásokban a Popolo d'Ita-
lia, amely a legvéresebb száju háborus-
párti orgánus.

Karácsony a harctéren.

— nov. 11.

Harmadszor fog nem sokára ráköszönteni a karácsony a frontok véres, halálos világára, harmadszor fog a Szeretet fehéringes, védetlen kis követe végiglebegni a halál és pusztulás retentő tartományain, végigsuhanni az öldöklés óriásai közt. Meleg kezében még nem hozza a fehér galambot, amelynek szelid alakját Európa hasztalan kémleli vágyó szemmel a vérvörös horizonton: ellenségeink örületes igyekezettel megtagadják „a béke égi muzsikáját”, amely pedig már legjobbjaink ajkán ott panaszkodik. A magyar katona a maga és nemes szövetségeseinek dicsőséges, örökké fenséges harcainak után, a világtörténelem babérjaival lábánál, zord erővel és eltökéltséggel állja hát tovább is a harcot, amely most már a béke planetája alatt piroslik és az ellenség fojtogató terveinek szétzúzása után most már a megvert, szétzilált ellenséges népek leterrorizált békevágyát kívánja felszabadítani. Harmadszor lesz szurognos karácsonya a magyar katonának is a világháború kegyetlen vártáján, de bátran fog szemébe nézni a karácsonyi látomásnak, mert nem ő és nem szövetségesei tiltották ki Európából a zavartalanul boldog, szép karácsonyt és bátran fog akár rohamra is lendülni a családi szeretet éjszakája, mert azokat veri vissza harraggal, akik a szégyen és szent szolgáltság gyótró láncait akarták felaggatni a magyar karácsonyfákra.

Kell-e hatalmas szóval szárnyaló szavakkal magyarázni a hősök nemzetének, hogy mivel tartozik a fiainak, azoknak, akik odakünn döbbenetes hóviharban és a gránátok orkánjában a mi karácsonyunkat, a szenvedések szakadatlanlásában a mi örömeinket, a poklok tüzében a mi apró kis karácsonyi gyertyáinkat, széltől kimart arcokkal a gyermekeink sugárzó arcoskáját védik? A nemzet, amely itthon a maga másik harcát verkszi, e harenak akármilyen fordulatában és csak büszke alázattal és áradó szeretettel gondol azokra, akiknek foghatatlan bátorsága, halállal és szenvedéssel nem törődő nagy elszántsága nélkül hiába volna itthon minden erő és minden türe, akiknek boszúlo ökle ha fel nem támadt volna, síró szemmel nézhetnők az idén Erdély karácsonyát. Minden gondolatunk, minden szeretetünk az övék, minden pillanatban, hiszen a halál vörösbetűs ünnepekké avatta hétköznapjainkat is, hiszen a megpróbáltatás mozarában még a kemény szívek is szeretetre, megértésre, fogékonyságra törtek. De mikor a karácsony aranyos árnyéka vetődik szobáinkba, akkor a maximálhatatlan szeretet minden gazdagsága, áldozatkészsége, ne messége feltörölődik szívünkben és nem lehet áldozat, nem lehet teher, amit azért hordozunk és azért viselünk, hogy karácsony legyen a harctéren is, hogy frontjainkon a szeretet ajándékaival jusson végig a nemzet hódolatának szikratávirata.

A magyar királyi honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Egylete az idén is megszervezi a „Karácsony a harctéren” mozgalmat a

harctéri katonák karácsonyi megajándékozására. A mozgalom együttes vezetősége, mikor kérelmével ismét a nemzet elé lép, egy nagyarányú és hatalmas sikerű akció emlékeztetének haláljával és bizodal-mával kéri újból a magyar társadalmat, hogy ismét legyen méltó magához és páratlan katonáihoz. Ugyanazt kérjük, amit tavaly és amint katonáink kemény elszántságát nem tudta kikezdeni a pergőtűznek és Bruszilov-taktikának semmi pokoli újdonsága, a hitvány árulásnak semmi oláhlelkű számítása, amint őket csak megacélozta és új meg új diadalokra lendítette ellenségeink öngyilkos konok-sága, azonképp nem lehet fogyatkozás a nemzet szeretetében, haláljában. A magyar sajtó önzetlen szolgálatkészsége és a mozgalom szervezetének apparátusa révén részletezni fogjuk az adakozás módjait, folyton tájékoztatni fogjuk az áldozatkész társadalmat, minden utbaigazítást pontosan megadunk. E szózatunkkal csak a kürtjelet kívántuk országgyá zendíteni és a magyar nemzetet sértenők meg, ha nem lenne rendíthetetlen hitünk és reményünk, hogy a szívek számszoros erővel fogják visszhangját venni és e visszhang karácsony éjszakáján büszke vallomást, hódolatot és mélységes szeretetet fog beszélni a véres, havas frontokon, azoknak, akiknek köszönhetjük, hogy senki orv keze fölé nem tépheti karácsonyfánkról a győzelem ajándékát. Ezt ők ajándékozták nekünk, ezért nekik tartozunk.

Az akció központi vezetősége Budapest, V. Akadémia-utca 17. sz. alatt van. A vezetőség készségesen küld postatakarékpénztári befizető lapokat. Utalványon küldött adományok a m. kir. postatakarékpénztárnak Budapest, V., Hold-utca címzendők, az utalványszelvényen ezzel a felírással: „A karácsonyi szeretetadományok 8880. sz. csekkszámjára.”

HIREK.

— **Hivatalos jelentések november hó 10-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonal: A Vulkán-szorostól nyugatra román támadások eredménytelenek maradtak. Az Olt völgyének mindkét oldalán és Predeáltól dél-nyugatra a szövetséges csapatok ismét tért nyertek. Az ellenséget rohammal kivetették állásaikból és ezeket az állásokat az ellenség ellentámadásaival szemben megtartották. 188 fogoly és négy gépfegyver maradt a kezünkön. A Gyergyó-hegységben is kedvezően haladt előre támadásunk. Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonal: Skrobóvánál német csapatok mintegy négy kilométer szélességben több orosz védővonalat rohammal elfoglaltak és az ellenséget a pályán túl vetették vissza. Az oroszok tetemes véres veszteségükön felül 49 tisztet és 3380 főnyi legénységet vesztek foglyokban s 37 gépfegyvert és 12 aknavetőt zsákmányoltunk.

Balkán harctér:

A cs. és kir. Duna-flottilla monitorjai Giurgiunál két petróleummal megrakott román uszályhajót zsákmányoltak.

Olasz harctér:

A helyzet változatlan.

Délkeleti harctér:

A Vojusa arcvonalon az ellenség tüzéségi tevékenysége fokozódott.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Magfigyelésre kedvező viszonyok mellett az arcvonal több pontján kölcsönösen élénk tüzelés folyt. A Somme területén az ellenség sikertelen részlettámadásokat intézett. Haucourt Abbayenánál, Gueudecourtnál, Les Boeufs-nél és Présorenél nagyobb francia erők nyomultak előre. Sailly mindkét oldalán visszavertük őket, részben közelharcban. A repülők napközben kifejtett igen élénk tevékenységüket éjjelen is folytatták. A számos légi csatában összesen 17 repülőgépet lőttünk le, legtöbbjüket a Somme mindkét oldalán. Repülőrajaink megismételték hatásos támadásaikat pályaudvarok, csapatok és löszertelepek ellen, különösen Perennes és Amiens közti területen.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonal: Voyna vezérőrnagy vezetése alatt brandenburgi csapatok és a négyszázegyes gyalogezred Skrobova vidékén mintegy négy kilométernyi szélességben több orosz védővonalat rohammal elfoglaltak és az ellenséget a Skrobova-patakon túl vetették vissza. Csekély veszteségünkkel szemben az ellenség tetemes véres veszteségeket szenvedett, azonfelül 49 tisztet és 3380 főnyi legénységet hagyott fogolyként kezünkön. A zsákmány huszonhét gépfegyver és tizenkét aknavetőt tett ki. Az oroszok is ismét súlyos vereséget szenvedtek. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonal: A Gyergyó-hegységben támadásunk kedvezően haladt előre. Az a területet, amelyet a november 4. óta itt folyó harcokban elvesztettünk, csaknem teljesen visszafoglaltuk. A Predeáli szakaszon Azugától nyugatra újabb előrehaladást tettünk és a románoknak a Szoros ut mindkét oldalán intézett ellentámadásait visszavertük. 188 fogoly és négy gépfegyver maradt kezünkön. Az Olt mindkét oldalán sikeres harcokat vívtunk, amelyekben bajor gyalogságon és osztrák-magyar hegyi csapatokon kívül népfőlkelő csapataink is különösen kitűntettek magukat.

Balkán harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Giurgiunál monitorok két petróleummal megrakott román uszályhajót zsákmányoltak. A Dobrudza-szakaszon nem volt lényeges esemény.

Macedón arcvonal:

A helyzet változatlan. — Ludendorff.

— **A közigazgatási bizottság ülése.**

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága november hó 13-án, hétfőn d. e. 10 órakor tartja november havi rendes ülését a vármegyeházán.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Várady Dezső torontálvármegyei segédtanfelügyelőt a VIII. fiz. osztály 3-ik fokozatába, Fejes Kálmán segédtanfelügyelőt pedig a IX. fiz. osztály 3-ik fokozatába kinevezte.

— **A bíróság köréből.** A szegedi királyi ítélőtábla elnöke a nagyikindai törvényszéknél az 1917 év tartamára esküdtbírósi elnökké Racsóv Lehel kir. törvényszéki elnököt, az esküdtbírósi elnök helyettesül pedig dr. Sternhardt János kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Katonai kitüntetések.** A hadseregparancsnokság újabban a következő 5. honvédegyalozredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért:

Bronz vitézségi érmet kaptak: Baktay József népfőlkelő tizedes, Bodó Imre, Harkai József, Széll Mihály, Kálmán Mihály, Sipos Sándor, Farás János, Virág János, Nagy Imre, Kása György, Kovács Mihály, Budai József, Ballogi János, Egető Mihály, Németh Imre, Papp János, Koszó János, Dénes János, Rakonczai Mihály, Szalma István, Kalmár János.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Vasárnap, 1916. évi november 12-én négy előadás, a 3 és 7 órai zónaelőadás félhelyárakkal, az 5 és 9 órai rendes helyárakkal.

Aranyvirág.

Hans Land nagyszabású regénye után rendezte Emerich Hanus, egy előjátékkal és 3 felvonásban A főszerepet a gyönyörű és bájos Lotte Neumann játsza.

Uj háborus képek.

A cukrász. Komédia.

Uj háborus képek.

Kovács István népfőlkelők, Kovács József népfőlkelők tizedes, Dobó János, Schorsch Péter, Sándor István, Heckl József, B. Nagy Sándor, Somogyi Aladár, Mészáros Bálint, Ábrahám István népfőlkelők őrvezetők, Balogh István, Varró Mihály őrvezetők és Horváth Mátyás népfőlkelők.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Rádi Dénes gyertyamosi születésű temesvári posta- és táviró gyakornok családi nevét Rádi-ra változtathassa.

— **Nagybecskerek cukorellátása.** A városi tanács ma délelőtti ülésén dr. Perisics Zoltán polgármester előadta, hogy a Cukorközpont részéről biztosított nyert Nagybecskerek város cukorellátásáról. November hónapra a Cukorközpont 250 métermázsa cukrot hozsátott Nagybecskerek város rendelkezésére. A város a cukrot három helybeli nagykereskedőcég útján juttatja a közönséghez olyképpen, hogy a nagykereskedők látják el a város 86 kiskereskedőjét cukorral aránylagosan. A város most összairja az egyes családok cukorszükségletét és cukorjegyeket ad ki s csak ezek ellenében lehet cukrot vásárolni. A kereskedők is csak cukorjegyekre adhatnak ki cukrot, mert csak ezek ellenében kapnak viszont ők is cukrot. A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének tagjait a szövetkezet látja el cukorral.

— **Adomány.** Kurländer Antal és neje koszorúmegváltás címén 100 koronát adományozott a Vöröskereszt-egyletnek lapunk útján.

— **Köszönet.** Kurländer Imre elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén özv. Kurländer Imréné 100 K, Kurländer Antal és neje 50 K, Deutsch Emil és neje 100 K adományoztak a Gyermekbarát-egyletnek. Ugyanezen egyletnek: dr. Haidegger Lajos és neje 10 K, Hollaender Károlyné 10 K küldött. A nemeslelkű adakozóknak ezúton mond hálás köszönetet az egylet elnöksége.

— **A személyhajózatok beszüntetése.** A cs. és kir. Dunagőzhajózási társaság nagybecskereki ügynöksége közli, hogy a személyhajózatok befejezése ez idén a következőképpen alakul: Utolsó járat Budapestről Belgrádba november 28-án, Belgrádból Budapestre 30-án, Zimonyból Szegedre 27-én, Szegedről Zimonyba 29-én.

— **Torontaliak veszteségajstroma** (Folytatás.) A 478. sz. hivatalos veszteségajstroma a következő 29. gyalogezredbeli orosz fogságba esett torontaliakról ad hirt:

Mecca Sándor Tógyér, Meiszner Mátyás Istvánföld, Ménési János Ujsándorfalva, Miljin Tamás Karlova, Milin János Öregfalva, Milovanov Vitályos Ópáva, Mirkanyev István Tiszahegyes, Miskov Branko Ópáva, Molkusi Pál Nagytárnok, Mormutter Vitályos Nagymargitta, Motroseszkú Dávid Ujozora, Mrsulov Szvetozár Torontáludvar, Muka Vendel Torontálkeresztes. Nedelykov Dusan Orlód, Németh Ferenc Beresztóc, Nanadov Szima Padé, Nenin Emil Alsóaradi, Neukov István Padé, Nikity Lázár Párdány, Nyagulov Gyóka Ujozora, Odadzity Jóca Kumán, Paszku Péter Oléc, Patrisko János Nagyerzsébetlak, Paunov Miksa Baranda, Pavlov Dusan Padé, Pericsin Milivoj Torontáludvar, Pétermann Krisztián Nákófalva, Petrovics Milivoj Bocvár, Popov Milivoj Tiszahegyes, Popov Alexe Karlova, Popov Milorad Karlova, Popov Milos Bóka, Purecs Groja Csebze, Purica Miklós Csebze, Purkov Zsarkó Alsóaradi, Putin Efgemia Ivánd, Radó Antal Bégaszentgyörgy, Radoszav Száva Párdány, Roff Henrik Hertelendyfalva, Rattenbücher Károly Mária-földe, Rausch János Bocvár, Rech József Nagyerzsébetlak, Rech József Ernőháza, Renof István Kansk, Rogyanko Straja Karlova, Rossu Pál Fény, Schiessler Mihály Bocvár, Schlott-hauer Antal Rezsőháza, Schweitzer Mihály Gyér, Szmrak Mladen Torontáludvar, Stanojev Dragomir Ivánd, Stojakov Zsiva Melence, Straub Tamás Mária-földe, Szabath János Istvánföld, Szantovác Obrád Kumán, Szekosan Trifa Petre, Szellmann Mátyás Istvánföld, Szolmann József Pancsova, Sztaity Emil Kumán, Sztancsity Zsiva Kumán, Stancsity István Kumán, Sztoja Tivadar Ujozora, Sztróka Ádám Felsőaradi, Szübity Lázár Bóka, Szubu Togyér Bóka, Szubu Vazul Nagytárnok, Taczel János Beodra, Toronty Sándor Szentjános, Tanczos András Felsőmuzslya, Telecsky Neja Karlova, Teschin Cedomir Bégaszentgyörgy, Tini Ferenc Istvánföld, Tódor Trifni Petre, Tobl István Csóka, Tordni Brankó Alsóaradi, Tóth Lajos Ujozora, Tuba Pál Bóka, Ubrin Pál Nagylajosfalva, Velieskov Lázár Orlód, Vojnov Milutin Orlód, Zsebelyán János Szárcsa, Zservonov Milos Ku-

mán, Zsicsicza György Jankahid, Zsunác György Bóka, Zsunác József Bóka.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Bisztrai Áron Péter rk. törzsörmeister és Baitz Margit rk. — Hammer Ignác rk. cs és kir. tiszthelyettes és Ruck Anna — Tóth József rk. cipész és Szilágyi Éva ref.

Születések: Jaksitz József rk. kereskedő, fiu. — Dobai Mária rk. cseléd, leány. — Pelisnis Gusztáv ág. h. ev. könyvelő leány. — Merschedorf Péter rk. szobafestő, fiu.

Halálozások: Láng Károly rk. 22 éves, tartalékos hadapród hősi halált halt. — Turinszki István gk. 2 hónapos, életgyenge. — Dobai Mária rk. 1 napos, életgyenge. — Özv. Szörnyi Mihályné ref. 75 éves, tudóvész. — Csuresics Velimir gk. 36 éves napszámos, tudóvész. — Mijoskó Illésné gk. 49 éves, bilentyük elégtelensége. — Cancig Nándorné rk. 61 éves, agyaguta. — Csobanov Vidor gk. 9 napos, életgyenge. — Özv. Kerbler Alajosné ág. h. ev. 66 éves, méhrák. — Knyaskó Lajos ág. h. ev. 60 éves polg. isk. igazgató, ütőérelmeszesedés. — Vorgits Istvánné gk. 59 éves, tüdőgyulladás. — Szubity Zsófia gk. 2 hónapos, göröcsök. — Csobanov Novinka gk. 9 napos, életgyenge. — Reichard Károly rk. 13 hónapos, béluhurut.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókjá minden hétfő 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Fogoly oláh tisztek között.

Remániának okvetlenül háboru kellett.

Kolozsvár, nov. 9.

A második emeleten, a kórház egy kertre néző szobájában fekszenek a sebesült oláh tisztek. Előbb együtt voltak az orosz tisztekkel, hamarosan külön választották őket, mivel élessé fokozódott összetűzések ismétlődtek meg. Most külön szobájuk van az oláhoknak. Egy kapitány közöttük a legidősebb rangban, aki súlyos tüdőlővéssel fekszik a második ágyon, a többi hadnagy és főhadnagy. Összesen tizenegy oláh tiszt. Csak két aktív van közöttük, egy hadnagy és egy főhadnagy, a százados tartalékos, civilben brailai fiskális s annyi köze van a katonai tudományokhoz, hogy majd behalt a sebébe, amit a híres szebeni csatában kapott.

— Ah Redacteur — mondják mintegy kórusban, amikor a hisztoró doktor bemu-

tatott. Nagy megilletődéssel ejtették ki ezt a szót, a tisztelet hangján és körém gyűltek, akik jártak, akik feküdtek, azok pedig kíváncsian szegezték nekem a szemüket. A nagyhangu romániai kollégák ezt jól megcsinálták odahaza.

Németül kettő beszélt közülök, franciául egy sem, pedig itt mindig azt beszéltek, hogy minden intelligens romániai oláh ember jól beszél franciául. A fogoly tisztek rácsfoltak erre az állításra, vagy meglehet, hogy ők nem tartoznak az intelligens emberek közé. Pedig van közöttük két ügyvéd, egy tanár, diákok, hivatalnokok. Vajjon kik az intelligensek Romániában?

Első kérdés:

— Hogy érzik az urak itt magukat?

Emlékszem, ezt a kérdést egy évvel ezelőtt ugyanebben a szobában tíz orosz tiszt előtt tettem fel. Volt közöttük két kapitány, egy alezredes, aki civilben varsói milliomos bankigazgató volt. Az oroszok egyhanguan dicsérték mindent. A kosztot, az ellátást, az orvosok bánásmódját, meg voltak elégedve mindennel. Ők tudták, hogy ők hadifoglyok és tudták, hogy a világ minden tájékán most véres, komoly nemzeteket elsöpítő háboru folyik.

Ha lehet ezt a kifejezést használni, az oláh tisztek elégedetlenek. Ezt az elégedetlenséget nem vallták be nyíltan konkrét, határozott kijelentéssel, de feleleteikből, hangsúlyukból, vállalkozásukból kitetszik, hogy több kényelmet vártak a hadifogságtól. Szeretnének például valamelyik tiszt felügyelete alatt sétálni menni a városba, vagy színházba, vagy délutánonként kávéházba menni, családokhoz eljárni a biztosítékba adott becsületesség ellenében. A háboru naiv elemistái ők.

Románia haretéri helyzetéről jól vannak tájékozódva.

Van egy szakaszvezető a kórház irodájában, aki a Romániára legkellemetlenebb híreket reggelként hidegvérrel fordítja le az oláh tisztek szobájában. Konstanza, Csernavoda elestéről tudnak, valamint az erdélyi kudarcokról is s talán egy vigasztalásuk van: nem hisznek mindent, amit a lapok irnak. Egyébként hiába kérdezzük meg őket a haretéri helyzetről való véleményüket illetőleg. Nem tudnak semmit, nincs véleményük s ha van, az abszolút naivitás, annyit értenek a stratégiához, mint mi, magyar polgári középosztály, a háboru előtt: semmit.

Csak egyet állítanak teljes bizonyossággal, még pedig azt, hogy Bukarestet nem lehet bevenni. Az olyan erős vár, hogy nem lehet bevenni — mondják — erősebb, mint Przemysl, erősebb, mint Verdun, teljesen bevehetetlen.

Románia politikájáról alkotott véleményük a Bratianu iránti utálatban csúcsosodik ki. Ő az oka a háborunak, ami most katasztrófa felé vezet. A kapitány azt mondja, hogy Bulgáriával ki kellett

Nemzetközi

Halottszállítási Iroda

Budapest, VI., Andrássy-út 11.
Telefon 167-30.

Exhumál gyorsan és olcsón.

Minden felvilágosítást készséggel ad.
1293

volna békülni, vissza kellett volna adni neki Dobrudzsát, azután semlegesnek kellett volna maradnia Romániának. A semlegességet szerinte csak úgy lehetett volna megtartani, ha Bulgáriával békességet hoznak létre, különben okvetlenül háború lett volna, mert Bulgária nagyon készült Románia ellen.

Es Erdély!

— Csak nem gondolja, Herr Redacteur, hogy Erdély elfoglalásának lehetőségében én egy pillanatig is hittem? Ez csak egy politikai jelszó volt a központi hatalmak ellen való beavatkozásra, mint ahogy a másik párton Besszarabiát emlegették. Romániának okvetlenül be kellett avatkoznia, mert nem bírta el a két hatalmi csoport ütközőinek nyomását. A baj csak ott van, hogy a beavatkozás óráját Bratianu rövidlátó politikája elhízta.

Mindegyik tisztnek meg volt a véleménye Bratianuról és mindegyik a százados szempontjából bírálta el a dolgot. A százados a legidősebb közöttük s úgy látzik, hogy a hosszú napok és éjszakák muló perceivel sokszor beszélt a fiatal tiszteknek Bratianu politikájáról.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, hirta mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: ::
— Kézelebbit a kiadóhivataltban —

1267—x.15

Felhívás.

A „Köz- és Magántisztviselők Egyesülete” kebelében alakult **favágógéptársaság** felszámolt. Vagyonát a „Köztisztviselők fogyasztási szövetkezete” vette át; felhívjuk azokat, kik az előbb említett favágógéptársaság tagjai voltak, hogy pénzfelvételre való jogosultságuk igazolása mellett részvényeik és azok kamatának kiegyenlítése céljából jelentkezzenek a „Köztisztviselők fogyasztási szövetkezete” üzleti helyiségében f. évi november 16-án, 17. és 18-án d. e. 10 óra között.

**Köztisztviselők
fogyasztási szövetkezete.**

Vezér- képviselőt

(főnököt) 1337-21

az egész megyére felállítandó kötvénykiállító vezérügynökséghez keres az

**Országos Elemi kár és
Életbiztosító R.-T. a. a.**
Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. sz.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÜL A „TORONTÁL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Házi varrónő

napi 2 K 40 f fizetéssel ajánlkozik.

Szives megkereséseket postán kér:

Anna

Mária Terézia-utca 14. szám.

Perfekt magyar-német gyors és gépi kőnyomtatás azonnali belépésre állást keres.

Szives megkeresések „Szorgalmas és megbízható” jellegre a kiadóba intézendők.

Utcai

elárusítókat

keres a

„Torontál”
napilap kiadóhivatala.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.
Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-fele ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárnyűzet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főter, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizzán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.